

Vereniging Zaans Erfgoed Jaarverslag 2017

Voorwoord

Ook voor het jaar 2017 hebben wij weer een vrij uitvoerig en inhoudelijk jaarverslag opgesteld. Daarmee krijgt de lezer een goed overzicht van de activiteiten van de Vereniging Zaans Erfgoed en kunnen de leden het bestuursbeleid goed beoordelen. Voor de vergelijkbaarheid is dezelfde indeling aangehouden als in voorgaande jaren.

Het inhoudelijk verslag is vastgesteld in de bestuursvergadering van 21 februari 2018; het financieel verslag wordt toegevoegd bij de ledenvergadering van 7 april 2018.

Inleiding: de belangrijkste acties van 2017

Elke keuze voor de hoogtepunten van 2017 is selectief. Misschien is het online zetten van de oude nummers van Zaans Erfgoed en van Anno wel het meest aansprekend. Voor een erfgoedvereniging is het immers van het grootste belang juist de historie voor iedereen levend te houden. Dat kan het best door iedereen toegang te geven tot de artikelen die wij produceren. Dat hebben we nu voor onze bladen gerealiseerd. Weliswaar met enige vertraging – voor nieuwe nummers van Zaans Erfgoed zal iedereen het de eerste twee jaar echt met de klassieke, maar o zo mooi uitgevoerde papieren versie van de bladen moeten doen. Maar daar zal begrip voor bestaan.

Dat de gemeente Zaanstad in samenwerking met onze werkgroep ADM liefst 15 panden onder gemeentelijke bescherming heeft gebracht mag zeker ook worden genoemd. Een mooi uitvloeisel van het convenant dat gemeente en vereniging enkele jaren geleden sloten.

Behoud en bescherming van het Zaans erfgoed

Zaanse Schans

- *Handhaving kwaliteit een zware opgave*

In 2013 en 2015 zijn wij twee acties gestart om de bedreiging van de authenticiteit van de Zaanse Schans onder de aandacht van de gemeente te brengen. Dat is immers het bevoegd gezag voor de handhaving van de Monumentenwet en van het beschermd dorpsgezicht.

Ons verzoek om de beschadiging van het rijksmonument De Lelie door het uitzagen van een uitgifteluis te herstellen is door de gemeente opgepakt. Ondanks tegenstand van de exploitant en zijn advocaat heeft de gemeente voet bij stuk gehouden. Dit leidde uiteindelijk tot een door de exploitant aangespannen rechtszaak. De gemeente kreeg gelijk ten aanzien van het verwijderen van de gebouwde houten beun, maar niet met betrekking tot de aantasting van het monument door het uitzetraam/uitgifteluis. De gemeente had volgens de rechter de opdracht aan de exploitant niet scherp genoeg geformuleerd en deze mocht er na de door hem genomen maatregelen vanuit gaan dat hij aan de opdracht had voldaan. Lopende het proces had de exploitant inderdaad het uitgifteluis weer teruggebracht tot de oorspronkelijke maat en indeling van de uitzetramen en hij had de gasveren vervangen door metalen haken. Ook een grote reclame ijsco is inmiddels verdwenen. Daarmee is in bouwkundige zin het pand weer recht gedaan. Dat doel is dus bereikt. Dat geldt helaas niet voor de *functie* van het raam, dat nu een uitgifteluis voor snacks is geworden.

Ook de aantasting van het achtererf van het Museum Zaanse Tijd hadden wij, in 2015, bij de gemeente aangekaart. De gemeente heeft ook hier een handhavingprocedure ingezet. Wij zijn benieuwd naar het vervolg, wetend dat het museum mogelijk een andere status zal krijgen.

De andere kwaliteitsproblemen die in de nota van Zaan&Dijk over de Volendamisering op de Schans (2014) werden genoemd zijn deels inmiddels aangepakt. Een actualisering van de nota is door de Stichting de Zaanse Schans opgepakt als checklist voor kwaliteitsverbetering, die regelmatig wordt bijgehouden.

- *Jacob Visterrein op het goede spoor*

In 2017 is de overeenkomst tussen de gemeente en de eigenaar nog niet tot stand gekomen. Daardoor is nog onzeker of het plan voor het Jacob Visterrein kan worden gerealiseerd zoals door ons en door de gemeente beoogd. Wel werd duidelijk dat het Molenmuseum van de Museumlaan zal worden verplaatst naar het pand Kalverliefde, tegenover molen de Bonte Hen. Daarmee krijgt de noordelijke kant van het Schansgebied meer reliëf.

- *Toekomstontwikkeling Zaanse Schans 2030*

Hoewel in 2016 de groei van het toerisme op de Schans stagneerde, was dat in 2017 bepaald niet het geval: het aantal bezoekers groeide naar ruim 2,2 miljoen. Deze toeristenstroom, gekoppeld aan de toekomstverwachtingen, geeft alle aanleiding tot grondige bezinning op de ontwikkeling van de Zaanse Schans. In 2016 verscheen een Droombeeld Zaanse Schans 2030 (BVR; 14 oktober 2016) dat zeer breed werd besproken. Het is gebaseerd op een aantal ook voor onze vereniging acceptabele uitgangspunten voor het gebied en bevat vele realistische en idealistische ideeën voor het opvangen van een grotere stroom toeristen. Daarbij kan de kwaliteit van het gebied behouden blijven of zelfs toenemen. De gemeente Zaanstad heeft de leiding op zich genomen, in nauw overleg met het stichtingsbestuur en andere betrokkenen, om tot een concreet Ontwikkelingsplan te komen. De eerste hoofdlijnen daarvan zijn eind 2017 vastgesteld en behelzen de aanleg van een nieuw fietspad buiten de Schans om en de bouw van een parkeergarage op het terrein van de Zakkenhandel aan de Diederik van Sonoyweg. Daarmee komt het huidige parkeerterrein voor bussen en auto's beschikbaar voor een entreefunctie en voor eventuele nieuwe toevoegingen. Op dit entreegebied wordt de al bestaande padenstructuur van de Schans doorgezet. Na behandeling in de gemeenteraad, begin 2018, volgt concretisering.

Samenwerking met gemeente Zaanstad

Goed nieuws, nadat we enkele jaren moesten constateren dat er weinig schot zat in het aanwijzingsbeleid. Begin 2017 wees de gemeente 15 nieuwe gemeentelijke monumenten aan. Dat is verheugend, te meer omdat er langzamerhand ook jonge monumenten tot de lijst doordringen. In de loop van het jaar is enkele malen met de gemeente gesproken om tot een nieuwe top tien te komen. Uiteindelijk is dat geslaagd. Veel panden of ensembles die kwalitatief zeker beschermwaardig kunnen zijn, krijgen hierbij geen topprioriteit, omdat ze niet worden bedreigd. Een voorbeeld is het hofje bij de Zuiderkerkstraat in Koog aan de Zaan, dat geheel in bezit is van een woningcorporatie. Wij kunnen die benadering goed volgen.

Een negatieve ervaring deden wij op toen wij op verzoek van de gemeente iemand voordroegen voor de plek van reserve-burgerlid van de commissie Welstand en Monumenten. Men vond dat onze kandidaat uit het stedenbouwkundige vak kwam – hoewel niet meer werkend - en daardoor niet goed zou kunnen functioneren in zijn rol. Wij vragen ons in gemoede af of dit nu betekent dat betrokkenheid per se gepaard moet gaan met het ontbreken van deskundigheid.

Als een uitvloeisel van het samenwerkingsconvenant organiseerde de gemeente Zaanstad voor actieve werkgroepleden van de vereniging een cursus opstellen van Redengevende Omschrijvingen. Het was een nuttige en plezierige training.

Kerk Zandijk gerestaureerd, bestemmingsplan voorbereid.

In 2017 kwam de inbouw van de appartementen in de kerk gereed. Met de opening van deze voorziening kunnen wij de redding van de Zandijkerkerk als geheel geslaagd beschouwen.

Voor het gebied rond de Zandijkerkerk legde de gemeente een ontwerp bestemmingsplan ter visie. Onze vereniging heeft daar op 27 februari positief op gereageerd, want: "De uitgangspunten die wij hebben uitgesproken bij de opstelling van het Kwaliteitskader voor het gebied zijn op een betrouwbare manier in de toelichting en bijlagen van het ontwerp plan opgenomen". Wij zijn vooral blij met de uitgangspunten voor de toekomst, die betekenen dat de pad- en slotenstructuur kan worden doorgezet in het hele gebied rondom de kerk.

Jammer was het om te merken dat het Kwaliteitskader niet geldig is en daarom door de commissie Welstand en Monumenten niet wordt gehanteerd in het aangrenzende gebied. Onze vereniging heeft zich bijvoorbeeld ingespannen om het gevelontwerp van een woning aan het nabij gelegen Hazepad 79c in Zandijk aan te passen aan de gebruiken in

de Zaanse houtbouw. Toen dat niet in goed overleg lukte is samen met de stichting Domineestuin en Zaan Schoon op 15 mei bezwaar gemaakt tegen de omgevingsvergunning, maar dit bezwaar is helaas afgewezen.

Zaanse houtloods in Kampen behouden

In 2015 werden wij benaderd over een voormalige houtloods van de firma Dekker (Zaandam) uit het begin van de 20^e eeuw, die in 1957 naar Kampen werd verplaatst als loods voor een watersportvereniging en eind 2017 overbodig zovormalig provinciaal beschermd worden. Wij vonden de Stichting Zaanse Pakhuizen bereid de verantwoordelijkheid voor dit pakhuis op zich te nemen. In 2017 heeft de stichting actie ondernomen voor de toekomstige demontage en tijdelijke opslag van het pakhuis.

Overige monumenten

Westzijde 38 in Zaandam, een rijksmonument, gebouwd voor de rijke Zaandamse koopman Calff, werd in 2016 door de familie Olthof overgedragen aan Stadsherstel Amsterdam. Op 27 juni 2017 presenteerde Alberto Olthof aan de leden van de werkgroep Advies, Documentatie en Meldpunt in het nabijgelegen luchthuis van de stichting Monet de ins en outs van het pand. Daarbij laaide de discussie weer op of nu dit luchthuis of het pand achter Westzijde 38 het door Monet geschilderde luchthuis zou zijn geweest. In Zaan Erfgoed nr 62 (herfst 2017) is hier een artikel van Alberto Olthof over verschenen.

Voor het gemeentelijk monument Zaanweg 44 in Wormerveer blijft de toekomst nog ongewis. Na de nodige discussies heeft de Welstandscommissie een plan voor herbouw van het gesloopte pand goedgekeurd en is een bouwvergunning afgegeven. Helaas ging na de demontage van het oude pand de bouwer failliet. Het is nu wachten op de herbouw in opdracht van de ontwikkelaar.

De discussie over de doortrekking van de A8 bracht hernieuwde aandacht voor het, voormalig provinciaal beschermd, pand Dorpsstraat 679/681 in Assendelft, een voormalig wevershuis, dat op het tracé staat. Wij hebben dit onder de aandacht van de gemeente gebracht en hopen na besluitvorming over het tracé een nieuwe, beschermd status voor dit pand te vinden.

Onder het kopje Aandacht voor bedreigde panden zal verderop in dit jaarverslag een overzicht worden gegeven van de waardevolle panden en monumenten die aandacht kregen van de werkgroep Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM). Nadere informatie is via het secretariaat of de voorzitter van de werkgroep te verkrijgen.

Mogelijke nieuwe monumenten

Onze brief aan de gemeente over het beschermen en ter plaatse restaureren van de voormalige doopsgezinde vermaning Westzijde 181 in Zaandam is nog niet beantwoord. Eerder bij de gemeente bestaande gedachten om het pand naar de Zaanse Schans over te plaatsen leken aan kracht te verliezen. In kringen rond Stichting de Zaanse Schans bestaat deze gedachte echter nog wel. De Vereniging heeft zich daar in 2016 reeds principieel tegen uitgesproken. Gerard Jacobs, secretaris van de Nederlandse Stichting Erfgoed Kranen vroeg onze aandacht voor de mogelijkheid om bij de ontwikkeling van het Klinkenbergterrein in Wormerveer het oude havenkraantje terug te plaatsen. Dit kraantje heeft jarenlang op het terrein van het Zee- en Havenmuseum in IJmuiden gestaan, maar is onlangs gesloopt. Dit idee is meegegeven aan de projectleider bij de gemeente en bij de Historische Vereniging Wormerveer.

Nieuwe bruggen

In ons jaarverslag 2015 meldden wij al dat er discussie was over drie nieuwe ophaalbruggen: twee bestaande (Haaldersbroek en Enge Wormer) en een nieuwe bij de Bartelsluis.

De vervanging van de brug bij Haaldersbroek bleef in 2017 volop in de aandacht. De gemeente boekt weinig voortgang met het aan te passen ontwerp.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier besloot, mede naar aanleiding van onze brief van 5 oktober 2015 en onze betrokkenheid in de participatietraject, de brug tussen Enge Wormer en Wijdewormer als een beweegbare ophaalbrug uit te voeren. Ook de gemeente Wormerland maakte zich hier sterk voor. Over de brug bij de Bartelssluis is eveneens een voor ons positief besluit genomen. De uitvoering is nog niet gestart. Dat laatste geldt ook voor de vervanging van de Zaanbrug tussen Wormer en Wormerveer.

Inbreng Zaans Erfgoed in proces MAAK.Zaanstad

In het project MAAK.Zaanstad (zie jaarverslag 2015 en 2016) wees de gemeente Zaanstad vier speerpuntgebieden aan: het centrumgebied van Zaandam, inclusief de omringende gebieden; Krommenie-Wormerveer; Kogerveld-Koog-Zaandijk en Poelenburg-Achtersluispolder. Jaarlijks wordt in de gemeentebegroting aangegeven welke acties en investeringen er worden gepland.

Onze vereniging blijft alert op de verdere invulling. Zo werd dit jaar een bijeenkomst rond het gebied Centrum-Oost bezocht, waar Sjoerd Soeters als coördinator actief is.

ZaanWiki en Grote Zaanse Geschiedenisquiz

De ZaanWiki is in 2016 als raadpleegbron volledig beschikbaar gekomen, maar dit heeft in 2017 nog niet geleid tot veel activiteit bij het aanpassen. De aard van dit internetbestand brengt met zich mee dat het aan de gebruikers is om deze aanpassingen te maken.

Naar aanleiding van de introductie van de ZaanWiki werd in 2016 voor het eerst de Grote Zaanse Geschiedenisquiz gehouden. In 2017 gebeurde dat opnieuw, deze keer op 31 oktober in de Forbo Flooringzaal van het Zaantheater. De belangstelling was groot en de strijd was hevig. Voor het eerst deed een team van Zaans Erfgoed mee, dat achtste werd van de achttien deelnemers. Dat kan beter...!

Het enthousiasme van de 200 deelnemers en toeschouwers liet zien dat het Gemeentearchief, Winnie de Wit en Jan Lapère veel eer van hun werk hadden. Het was een groot succes.

Aandacht voor bedreigde panden

In de vergaderingen van de werkgroep ADM passeren alle monumenten en waardevolle panden de revue die in enige vorm bedreigd worden. Als er aanleiding is wordt een passende actie afgesproken. Hier volgt een opsomming van de in 2017 besproken panden. Voor nadere informatie kan het secretariaat van de vereniging of de voorzitter van de werkgroep worden benaderd.

De werkgroep besteedde in 2017 aandacht aan:

Assendelft:	Dorpsstraat 231, Dorpsstraat 399-401, Dorpsstraat 697-681
Koog aan de Zaan:	Lagedijk 1-3, Hofje Zuiderkerkstraat, Stationsstraat (vm. Spaarbank), Raadhuisstraat 36,
Krommenie:	Padlaan, Zuiderhoofdstraat 54,
Krommeniedijk:	nr. 188,
West-Knollendam:	54-60,
Westzaan:	Kerkbuurt 10, J.J. Allanstraat 127, J.J. Allanstraat 280, J.J. Allanstraat 322, J.J. Allanstraat 382, Zuideinde 87, Zuideinde 260
Wormer:	koetshuis Moriaanshoofd, brug Enge Wormer, brug Bartelssluis
Wormerveer:	Karnemelksepel 16 en buurt, Marktstraat 6 (kerk), Noordeinde 66, De Vlijt, scheepswerf Krom, Huis te Zaanen, Zaanweg 5, Zaanweg 13, Zaanweg 44, Zaanweg 47, brandweerkazerne, Zeeheldenbuurt, kantoor Jan Dekker
Zaandam:	Hanenpad 24, Westzijde 38, Westzijde 173-179, Westzijde 181, Westzijde 191-193, Westzijde 402, Zuiderkerkstraat 6, Haaldersbroek 24-26, Kalf 23-25, scheepswerf Bleekersstraat, Bleekerstraat 6-8, zwembad Mauvestraat, Oostzijde 113, Zaanse Schans, Bullekerk, brug Haaldersbroek
Zaandijk:	Hazepad 79 e.a., Domineestuin 13

Bestuursactiviteiten

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft tienmaal vergaderd. Naast de in dit jaarverslag te noemen onderwerpen wordt in de vergaderingen aandacht gegeven aan de gang van zaken binnen de werkgroepen en worden ledenvergaderingen en bijzondere activiteiten besproken en soms voorbereid.

Twee ledenvergaderingen

- Voorjaarsvergadering

De voorjaarsvergadering werd op 8 april gehouden in de R.K. O.L. Vrouwe Geboortekerk aan de Marktstraat te Wormerveer. De jaarrekening werd zonder opmerkingen vastgesteld. Naast de bestuurlijke zaken hield Pieter Gravesteyn een inleiding over de bouwhistorie van de kerk.

- Najaarsvergadering

De najaarsvergadering op 4 november was in de Bullekerk in Zaandam. Er werd afscheid genomen van de voorzitter, Piet Oudega, die werd bedacht met het erelidmaatschap van de Vereniging en een speciaal daarvoor ontworpen speldje ontving, waarin het beeldmerk van de vereniging was verwerkt. Rob van Maanen hield een interessante inleiding over de Zaanse kleuren. Veel gevarieerder dan alleen het 'deftige' donkergroen en door de in elk afzonderlijk tijdperk beschikbare kleurstoffen bepaald.

Platformbijeenkomst

Op 24 mei vond de jaarlijkse Platformbijeenkomst voor de Zaanse erfgoedorganisaties plaats. Ondanks de concurrentie van een voetbalwedstrijd (finale met Ajax) op TV waren toch elf organisaties aanwezig. Wij bespraken de stand van zaken in het beschermingsbeleid en toekomstige activiteiten passeerden de revue.

Brief over verkiezingen

In het voorjaar van 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Op 21 september heeft de vereniging een brief aan de politieke partijen in Zaanstad gestuurd met enkele tips en wensen. In 2018 zal worden geëvalueerd in hoeverre dit heeft doorgewerkt in de verkiezingsprogramma's.

Historische vereniging Zaandam

Al vaker is geconstateerd dat elke voormalige gemeente binnen Zaanstad een eigen historische vereniging kent, behalve de veruit grootste kern, Zaandam. Ons bestuurslid Winnie de Wit hield een pitch bij het Platform Aan de Zaan, waarin zij opriep tot het vormen van zo'n vereniging. Dit leidde tot enthousiaste reacties bij ruim 20 mensen. Er vormde zich een kerngroep van acht mensen, die in 2018 tot de vorming van een bestuur en de formele totstandkoming van een vereniging zal komen.

Nieuwe burgemeester verkent Zaanstad

De nieuwe burgemeester van Zaanstad, Jan Hamming, bood Zaankanter en organisaties de mogelijkheid hem voor kennismaking uit te nodigen. Dat heeft Zaans Erfgoed van harte gedaan en het resultaat was een kennismakingsbezoek waarin wij oud Zaandijk, enkele panden van Frans Wytéma, plan Domineestuin en de Zaandijkerkerk bezochten. Het was een plezierig en ongetwijfeld effectief bezoek.

Mutaties in het bestuur en de werkgroepen

Nadat de voorzitter, Piet Oudega, afscheid van de vereniging had genomen werd in de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 20 december het bestuurslid Ron Kiburg tot vice-voorzitter benoemd.

Een bijzonder moment was ook de verlening van een Koninklijke Onderscheiding aan Jan Piet Bloem, voor zijn langdurige en waardevolle werk voor Zaans Schoon en Zaans Erfgoed en voor de Domineestuin. Het bestuur heeft hem van harte gefeliciteerd met deze eer!

De samengevoegde werkgroep Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM) werd dit jaar aangevuld met Jan Leguijt (Koog aan de Zaan). Corrie de Wit verliet de werkgroep PR en Activiteiten; gelukkig komen er in 2018 twee nieuwe leden bij: Pieter Bleeker en Henny Jansen.

De werkgroep Maritiem is in 2017 nieuw leven ingeblazen. Nadat eerder al was bezien of het mogelijk zou zijn een historische scheepswerf in Wormerveer en in Zaandam te behouden, beraadt de werkgroep zich nu op mogelijkheden om tot een werf voor nieuwbouw te komen.

Ledental

Het ledental ligt op 1 januari 2017 rond de 1000. Naast de reguliere leden kende Zaans Erfgoed nog ca. 75 zogenoemde 'molenleden'. Vele van deze losse abonnees uit 2002, die ook lid waren van vereniging de Zaaansche Molen, werden inmiddels lid van de vereniging.

ANBI site onderhouden

In 2017 is de ANBI site geactualiseerd. Dat is een wettelijke verplichting, die het mogelijk maakt giften aan de vereniging Zaans Erfgoed voor 125% aftrekbaar te maken voor de inkomstenbelasting. Gaande het jaar is deze site bijgehouden door het jaarverslag en de jaarrekening toe te voegen. Telkens in het begin van het jaar wordt de site geactualiseerd.

Zaans Erfgoed Architectuurprijs uitgesteld

Samen met o.m. Architectuurplatform Babel en de gemeente Zaanstad is in 2017 gewerkt aan de voorbereiding van een symposium over het nieuwe Zaanse Bouwen. Kernvraag is daarbij hoe na Inverdan de nieuwbouw in Zaanstad een streekeigen gezicht kan krijgen, zonder te vervallen in de clichés van de makelaar en de groene voorzetgevel. De uitreiking van de Zaans Erfgoed Architectuurprijs en de lancering van het boek Zaans Groen zou hieraan gekoppeld kunnen worden.

Door omstandigheden buiten onze macht is de voorbereiding ernstig vertraagd. Momenteel wordt gemikt op enig moment in 2018. De koppeling met prijsuitreiking en boeklancering (is reeds verschenen) laten wij daarom nu los. Babel heeft inmiddels het voornemen in 2018 een architectuurprijs uit te reiken, met dit jaar als thema Herbestemming en Transformatie. Om dubbeling te voorkomen heeft het bestuur besloten de Zaans Erfgoed Architectuurprijs naar 2019 te verschuiven. In 2018 kan de traditionele Zaans Erfgoedprijs worden uitgereikt.

Buffet voor actieve medewerkers weer gewaardeerd

Om de in Zaans Erfgoed op diverse fronten actieve leden te bedanken voor hun inzet is op 15 september het traditionele buffet voor de vrijwilligers georganiseerd. Deze keer gebeurde dat opnieuw in de schuur bij de in aanbouw zijnde molen De Paauw in Nauerna. Bart Nieuwenhuis verzorgde een toelichting op het bouwproject. De activiteit werd zeer gewaardeerd en leidde tot vele geanimeerde gesprekken.

Excursie Oud Hoorn

Onze eerbiedwaardige zustervereniging Oud Hoorn werd dit jaar 100 jaar oud en bezocht als jubileumexcursie op 24 juni de Zaanstreek. Op verzoek van de vereniging organiseerde Zaans Erfgoed een dagprogramma voor ca 110 leden. De Domineestuin, het Honig Breethuis en de voormalige Chocoladefabriek van Verkade werden bezocht. De dag werd beëindigd in de Koekfabriek. Met medewerking van vrijwilligers van het Honig Breethuis en van Babel kon voor voldoende gidsen worden gezorgd.

Communicatie

De verenigingssite

De verenigingssite wordt met regelmaat onderhouden. Met dank aan het secretariaat. Uit reacties blijkt dat hij goed gelezen wordt en dat de lezers verwachtingen hebben over de inhoud. Op zich zou de functie kunnen worden uitgebreid, maar de capaciteit van de webmaster en het secretariaat kent grenzen.

Zaans Erfgoed en Anno's op de site

Via onze site is weer een nieuwe mijlpaal bereikt: de nummers van Zaans Erfgoed (van twee jaar en ouder) en de oude Anno's (het blad van onze voorganger Vrienden van het Zaanse Huis) staan nagenoeg allemaal doorzoekbaar op onze site. Dat maakt het leven voor degene die iets zoekt over een pand, een gebeurtenis of een begrip uit onze erfgoedgeschiedenis een stuk gemakkelijker!

Site zaans-industrieel-erfgoed.nl

De webmaster heeft dit jaar vooral een bijdrage geleverd aan de archivering van onze eigen geschiedenis. Hij bereidde de overdracht voor van het archief van MBTZ, een van de twee voorgangers van de vereniging Zaans Erfgoed, naar de gemeente Zaanstad en naar het Waterlands Archief. Zie bijvoorbeeld http://zaans-industrieel-erfgoed.nl/pages_3/archief_mbtz.html en http://zaans-industrieel-erfgoed.nl/pages_1/archief%20vgz%20wormer.html, de pagina over de Koninklijke Papierfabriek Van Gelder Zonen. Ook de schoorsteen/watertoren van VGZ wordt uitgebreid beschreven op pagina 'Een icoon verdwijnt uit het dorp Wormer' (http://zaans-industrieel-erfgoed.nl/pages_4/een-icoon-verdwijnt.pdf).

Kwartaalblad Zaans Erfgoed

Ons kwartaaltijdschrift, uitgegeven door de stichting Uitgeverij Zaans Erfgoed, kwam op de geplande tijdstippen uit. Het voorjaarsnummer bood een diversiteit aan onderwerpen: van het illegale krantje De Kristal – een van de artikelen met een relatie tot de Tweede Wereldoorlog - tot de Korenbeurs in Zaandam. In het zomernummer onder andere een gifmoord in Koog aan de Zaan, de Elfin, het Barndegat en nog veel meer Zaans. Het najaarsnummer kende onder meer artikelen over het prachtige huis van Calff (Westzijde 38) en over het verband tussen de Westzaanse familie Banning(h)(k) en Rembrandt van Rijn. Het winternummer tenslotte belichtte de Zuidervermaning in Westzaan – die dreigt te verzakken, de gesloopte grote schoorsteen van Van Gelder, de ziekenzorg in de negentiende eeuw en het tienerbandje waarin Margriet Eshuijs en Henny Huisman speelden. En dat alles is nog maar een greep uit het diverse geheel van deze vier nummers.

Onze leden en abonnees konden er dit jaar al van genieten; alle andere geïnteresseerden zullen twee jaar moeten wachten, alvorens zij via de website van deze artikelen kennis kunnen nemen.

In de zomer werd afscheid genomen van redactielid Cor van Dongen, zijn plaats werd ingevuld door Lean van't Hooft. Eind van het jaar overleed oud-redactiemedewerker Jaap de Koning.

Glaasjes Erfgoed

19 Maart: ons eerste Glaasje Erfgoed van 2017, thema: verleden en toekomst Zaanse Schans, met als sprekers Henk Bouman (oud-voorzitter) en wethouder Dick Emmer. De locatie was voor het eerst in de Koger kerk, zeer sfeervol, veel publiek, een bijzondere middag.

11 Juni: voor het eerst een Lopend Glaasje Erfgoed door Zaandijk, met een bezoek aan pakhuis de Haan/het Woudthuisje, de verbouwde Zaandijkerkerk en de gerestaureerde pandjes van de Elout Wytmastichting van Frans Wytema. Na afloop een glaasje in de Smuiger, hetgeen zeer in de smaak viel, er was n.l. veel om over te praten. Zo'n veertig mensen liepen mee.

1 Oktober: dit Glaasje Erfgoed in de Vermaning in Wormerveer stond in het teken van de cacaobranden in de Zaanstreek met als gastspreker Thijs Gooijer. Tevens was dit de start van de cacao maand binnen de Zaanstreek van IFIKZ. Het was een prima middag.

Erfgoedmarkt 2018

De voorbereiding voor de Erfgoedmarkt op 1 september 2018 is in 2017 opgestart. De markt zal worden gehouden in de Oostzijderkerk en daaromheen. De werktitel luidt: Zaanse dorpskernen.

Folders van de vereniging

Een folder waarin wordt ingegaan op de mogelijkheden om een schenking aan de vereniging te doen of een legaat beschikbaar te stellen is voorbereid en wordt dit jaar uitgebracht en bij notarissen aangeboden.

Andere activiteiten van de werkgroep PR

De Jaarmarkt Zaanlijk vond dit jaar plaats op 19 augustus. De werkgroep heeft een nieuwe opzet voor de kraam gemaakt, om de presentatie actueel te houden met aandachtspunten die op dat moment spelen. Dit keer de nieuwe molen de Paauw, een toekomstige hennepklopper wordt, in goed overleg met de werkgroep Advies en Documentatie. De kraam werd goed bezocht en er waren veel nieuwe aanmeldingen.

Voor inspiratie en motivatie ging de werkgroep op 12 september met een IFIKZ-fietsexpeditie door Zaanstreek-noord met als thema 'Zeil'. Over o.a. de zeildoek-weverijen, rolreders en linoleum, met als afsluiting een bezoek aan de Forbo-fabriek.

Deze werkgroep bestaat uit 5 mensen en kwam 7 maal bij elkaar. Corrie de Wit gaf aan te willen stoppen en op de najaarsvergadering namen we afscheid van haar. Na daar een dringend verzoek te hebben gedaan om nieuwe mensen meldden zich 2 mensen, die in het nieuwe jaar gaan meedraaien.

Vanuit het bestuur kwam de vraag om samen met het Gemeentearchief Zaanstad (GAZ) over invulling van het Cultureel Erfgoedjaar 2018 na te denken. De werkgroep heeft daar in 2017 al 2 maal over gesproken.

Organisatie van de vereniging

Bestuur per 31 december 2017

Vice-voorzitter/interim	Ron Kiburg, ronkiburg@zaanserfgoed.nl , voorzitter@zaanserfgoed.nl
Secretaris	Wikje van Ritbergen, secretariaat@zaanserfgoed.nl
Penningmeester	Gerard Fokke, penningmeester@zaanserfgoed.nl
Leden	Cees Kruit, c.kruit3@zaanserfgoed.nl Jan Piet Bloem, janpietbloem@zaanserfgoed.nl Winnie de Wit, winniedewit@zaanserfgoed.nl
Verslaggeving	Judith Friso, judith.friso@hetnet.nl

Werkgroepen per 31 december 2017

Advies, Documentatie en Meldpunt (ADM)

Jan Piet Bloem (voorzitter), janpietbloem@zaanserfgoed.nl

Ada Hannaart

Christiaan Homburg

Jan Klomp/Jan Betlem

Ron Kiburg

Jan Leguijt

Bart Nieuwenhuijs

Piet van Nugteren

René Prins

Arnold Sol

Gé Sombroek

Marcel van Tol

Wim Visser

René Lute

Adriaan Krom

PR en Activiteiten

Ank Berkhout (voorzitter), ankberkhoutwaj@gmail.com
Hans Boekhoorn
Henk Elzenga
Winnie de Wit

Industrieel Erfgoed

Cees Kruit, c.kruit3@kpnplanet.nl

Maritieme Zaken/Museumhaven

Kerngroep: Ron Kiburg (ronkiburg@zaanserfgoed.nl)
Gerard Fokke
Maarten Voster
Oud-leden: Cees Kingma
Jur Kingma
Wladimir Dobber
Martin de Boer

Redactie Zaans Erfgoed

Corrie van Sijl
Wikje van Ritbergen (redactie@zaanserfgoed.nl)
Cor van Dongen
Lean van 't Hooft
George Sliker
Wim de Jong (fotografie)
Hessel Kraaij (agenda)
Rob Lengers (Gemeentearchief Zaanstad)
Leonore Olde Verburg (boekenrubriek)
Toon Olij (redactionele adviezen)
Frits Poiesz (kroniek)

Bestuur Stichting (Uitgeverij) Zaans Erfgoed

Joop Knijnenberg
Henk Bouman (henkbouman100@gmail.com)
Roel Woudt
Leonore Olde-Verburg
Winnie de Wit (interim)

Webmasters

Website VZE www.zaanserfgoed.nl Webmasters: Jan Lapère, jan@lapere.nl en Winnie de Wit, winniedewit@zaanserfgoed.nl
Website Monumentaal aan de Zaan www.zaans-industrieel-erfgoed.nl Webmaster:
Cees Kingma, cplingma@kpnmail.nl

Vertegenwoordigingen

Piet Oudega vertegenwoordigde VZE in de stichting Zaans Erfgoed, die het kwartaaltijdschrift uitgeeft. Winnie de Wit heeft dit overgenomen.

In de stichting D' Oude Wolf wordt de vereniging vertegenwoordigd door bestuurslid Jan Piet Bloem.

Op voordracht van – maar niet *namens* – de vereniging maakt Linette Pielkenrood deel uit van de commissie Welstand en Monumenten van Zaanstad.

Piet van Nugteren, Jan Piet Bloem en Christiaan Homburg vertegenwoordigen de vereniging in de, met de gemeente Zaanstad ingestelde, werkgroep voor het opstellen van het Monumenten-jaarprogramma.

In de Historische Commissie van de Zaanse Schans neemt Jan Piet Bloem op persoonlijke titel deel.

Financieel verslag 2017 (toe te voegen na vaststelling van het verslag in de ledenvergadering op 7 april 2018)